

# DE POSTRYDER

## DER PROVINCIË LIMBURG.

De POSTRYDER vershynt eens per week 's zaterdags. Men schryft in te Tongeren by de W<sup>c</sup> J.-P. Collee, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 26, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaalbaar is bepaald op 3 fr. per jaer. „ „ „ 3 fr. per half jaer. Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen. De aankondigingen, per drukregel. . . . . 15 „ De reklamen „ . . . . . 25 „

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk nit te drukken of dezelve in den POSTRYDER, alleen, of wel ook in het fransk blad, te COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgemen worden. Deze laatste, voor verscheidene achterenvolgende keeren gegeven genieten voordeleiger conditiën.

### TONGEREN, DEN 2 JULY.

Als ik my niet bedrieg, dan zullen ongetwyfeld alle onze lezers het eens zyn, om met ons te verklaren dat wy dezen jaer, eenen regt zonderlingen zomer hebben. Om daarvan klaerblykelyk overtuigd te worden, hebt gy maer eens uit te rekenen hoe dikwyls al, sinds nu drie maenden, men de zon heeft kunnen zien.... Daerna tracht gy u te herinneren of byna alle dagen, de lucht niet met dikke en grove wolken was overtrokken; of het weder het meer dan vier-en-twintig uren heeft kunnen uithouden zonder regenen; eindelyk of het niet soms zoo koud is geweest als in het midden van den winter, — en oordeelt dan of het eene onredelyke zaak is, te meenen dat de jaergetyden geheel en gansch zyn omgekeerd en dat hier boven, de winter met den zomer, de zon met de maen, de herfst met de lente, de planeten met de kometen, en de wolken onder elkander, dat dit altemaal in revolutie is gekomen?...

En nogtans, er bestonden redens om te hopen op eenen schoonen, eenen allerschoonsten zomer zelfs, dewyl het op Sint-Cathariene-dag regende, en dat het eventwel daerom geene zes weken lang heeft blyven regenen, en dat de geleerde weêrkundige Babinet verzekerde, dat het eerder zóo droog zou worden, dat de ryken hunnen wyn aen de armen zouden uitdeelen, om het water meer en meer te sparen — dan dat wy eenen natten zomer zouden hebben. Steunt dan op alle die oude overleveringen en op de voorzeggingen der sterrekykers en almanakmakers!

Ook, men spreekt zoo veel niet meer van al die hoog geleerde weêrvorzeggings en opstellers van almanakken; sedert de menschen zoo dikwyls door hen bedrogen zyn geweest, hebben ze al hun krediet verloren, en ze zitten nu ergens te treuren over hunnen dwaazen hoogmoed. Maer, welk gedacht het weêr te willen voorzeggien! Het ware om het even gelegen met deze die de verwaandheid hadden te willen verzekeren van den goeden of den slechten uitval der aenstaende vrede's onderhandelingen of van het tydstop op hetwelk de wereld zal vergaen.

Hoe het zy, dit alles bewyyst dat weêr- en tyd- en honderd andere voorzeggings niet meer te gelooven zyn als een Keizer, die vandaag zou zeggen: *Het Keizerryk is de vrede!* en morgen den oorlog zou verklaren.

### De oorlog in Italië.

Hetgeen te Roomen gelyk te Bologna voorvalt, schynt

### KEIZER KAREL EN KWAEDE BETTE.

Toen in het jaer 1520 keizer Karel de stad Yperen was komen bezichtigen, wierd hem onder andere verteld, dat de weerdin van de herberg *den Engel*, welke zich aen de zuidzyde van de groote markt, nevens de herberg *den Valk*, bevond, zulk een spytig, roekeloos en boosaerlig vrouwspersoon was, dat men de weerga in honderd mylen in het rond te vergeefs gezogt had. Alle lieden welke in *den Engel* kwamen logeeren of drinken, ontving zy op de onbeleefde wyze, en des niettemin was hare herberg op alle uren van den dag en den nacht met kalanten opgepropt, omdat het bier dat men er verkocht altyd lekker en stevig was. Den regten naem van deze weerdin was Elisabeth Quaedvlieg, weduwe van Lauwe Vertrekk; maer in de wandeling wierd zy uit hoofde harer kwaedaerdigheid, *Kwaed Bette* genaemd.

De Keizer, die, zoo als men weet, in zyne jeugd dikwyls 's avonds eenzaam en onbekend rondzwierf, was in den avond van 25 July, in gemeene burgerskleeding gekleed, naar de herberg *den Engel* gegaen. Toen hy in het vertrek, dat tot herberg diende, binnen getreden was, wenschte hy aen het volk, dat aldaer zat te drinken, den goeden avond. De weerdin, die zich binnen den toog aen den haerd hield, bemerkte hebbende, vroeg hy haer beleefdelyk: *Vrouw, hebt gy logist voor my?*

Kwaed Bette, zonder te spreken, bekeek den kalant van kop tot voet en trok hare schouders op, als of zy wilde zeggen: dat schynt eenen kalen boef te wezen.

De Keizer ziende dat hy geen antwoord bekam, vraagde wederom: *Vrouw, kan ik dezen nacht hier logeren?*

Waerop kwaed Bette flauwelyk en als ware het met tegenzin antwoordde: *Ja, ja, men zal ergens wel een plekje voor u gered doen.*

ons geschikt om de algemeene onrust te verwekken, voor wat de inzigten der bondgenooten betreft. Meermalen, het is waer, heeft de fransche keizer stellig beloofd aen den H. Vader, dat de onzydigheid van Roomen zou geëerbiedigd worden; dat men geenszins voornemens was het tydelyk bewind van den H. Stoel af te nemen of te verhinderen; dat de Paus gerust mag zyn. Doch, in weerwil dezer verzekeringen, kan men niet kommerloos zyn, wanneer men niet onbekend is met hetgene dagelyks gebeurt in de Pauselyke Staten. Zy de beloften des keizers regtzinnig? Zyn ze niet ondergeschikt aen zekere voorwaarden, met de vryheid en onafhankelykheid van het hoofd der katholyke kerk strydig? Zal de fransche keizer magtig genoeg zyn om zyne inzigten tegen over de verlangens der revolutiemakers te doen doorgaen? Wy zullen deze verschillende vragen niet zoeken op te lossen; nogtans moet eenieder bekennen dat die nog al van een ernstigen aard zyn.

De onzydigheid van Roomen is aenveerd en uitgepropt; men moet daer noodwendigerwyze door verstaen dat de Romeinen geen deel mogen nemen aen de twisten die er tusschen Oostenryk en de bondgenooten bestaan; dat zy voor den eene noch voor den andere niet mogen werken, noch hun eenig voorleel doen. Wordt dit thans alzoö uitgevoerd? Volstrekt neen; het gaet zelfs zoo ver dat, indien men op dit oogenblik te Roomen ware, men zou moeten denken in eene fransche stad te zyn. Het gezag van den H. Vader is verdwenen. Niettegenstaende het verbod van plakkaerden, waerin er van den oorlog gewag gemaakt is, aen de muren te hangen, dit geschiedt nogtans. Laetstmael werd er een schimpschrift tegen de Oostenrykers in een koffyhuis aengeplakt, waerin eene viktorie van Garibaldi, den hardnekkigen vyand van Roomens bewind, gevierd wierd; dat was tegen de onzydigheid en tegen het bevel van den franschen kommandant. Nu, wanneer de romeinse gendarmen dit plakkaert wilden afrukken, ontstond er een hevige twist tusschen deze en zekeren jongeling, die dit wilde beletten. Wat doen de Franschen? In stede van een behulpzame hand te leenen aen de wettige magt, handelen de fransche gendarmen, die de pauselyke schynen te vervangen, als vrymagtig, en stellen beide twistende partyen in echtenis. Na zulke gebeurtenissen, mag men niet meer zeggen dat de Paus van zyne Staten meester is. Goyon, opperbevelhebber der Franschen, verbiedt insgelyks alle samenscholingen; ondanks zyn bevel neemt men alle gelegenheden waer om by duizenden

— *Brengt my dan eenen sloop wyn, zeide de vorst, maer ik wil van den besten spaenschen wyn hebben, die gy in huis hebt.*

— *Het is wel, zeide Kwaed Bette. Maer weet gy ook, dat den besten wyn het beste geld kost, en wat hoog in prys staet. Gy moet weten of gy dien betalen kunt?*

— *Het is hier evenwel geen slecht huis, antwoordde de Keizer, waer men het geld van te voren moet geven.*

— *Ba neen! schreeuwde Kwaed Bette, 't en is hier geen slecht huis, maer het is alleen om u te waerschuwen dat gy moet letten op hetgeen gy kommandeert.*

— *Brengt dan maer hetgeen ik gevraagd heb, zeide Karel, eenen stoop van den besten spaenschen wyn, dien gy in den kelder hebt; maer ik wil geen geblauwd, nog gefraudeerden wyn hebben; het moet zuiveren spaenschen wyn zyn, waer kracht en pit in steekt.*

Hierop wendde zich de weerdin tot het volk, dat aen den toog stond te drinken, en zeide: *K en hebbe noch geblauwd, noch gefraudeerden wyn, mynen wyn heeft kracht genoeg, heeft uwe beurs maer geld genoeg. Men zal er de uitkomst van zien. Kom hier, Stevelin (zoo wierd hare meid genaemd), ga en hael voor dezen heer eenen stoop spaenschen wyn, van dien welken op het nieuwe rekke ligt.*

Steveline liep naer den kelder en bragt eenen stoop wyn op, welken zy opende en op den tong plaetste met eenen engelschen tinnen snel.

De Keizer schonk de snel vol, bekeek den wyn, rook er aen en vraagde aen Kwaed Bette: *Vrouw, hebt gy geen beteren als dezen?*

— *Wat vraegt gy, zeide Kwaed Bette, of ik geen beteren wyn hebbe? Daer is geen beteren in de stad. Gy moet wel eenen lekkeren duivel zyn, dat gy geen smaek in dezen wyn vind. De eerste van de stad hebben geen bete-*

zamen te rotten; men hoort de menigte toejuchten aen den zegeprael der bondgenooten, vivat roepen aen den franschen keizer en aen den sardinischen koning, zonder enkele melding van den H. Vader, die vergeten schynt te zyn. Wat meer is, eenigen braken de yselyke geschreeuwen uit van: *« Dood aen kardinael Antonelli! Dood aen de priesters! »* Zou men zich in het midden der jacobynen niet peinen te bevinden? En dat heet men de Pauselyke Staten eerbidig!

Nauwelyks waren de oostenrykse troepen de stad Bologna uitgegaen, of deze stelt zich in oproer tegen haren wettelyken souverein; Victor-Emmanuel wierd tot opperhoofd uitgeroepen. Wie stelt zich aen het hoofd der oproemakers? De markgraef de Pepoli, een bloedverwant des franschen keizers, die men zegt een trouweling en een der innigste vrienden van Napoleon te wezen. Deze laatste betuigt, het is waer, dat Bologna aen het pauselyk bestuur moet onderworpen blyven; gelykerwys verklaert de piemonteese koning dat hy het oppergezag hem aangeboden niet mag aenveerden, ingezien de onzydigheid van den H. Stoel en de italiaensche afkomst van den romeinchen vorst. De revolutiemakers, zonder daerop acht te geven, gaen maer altyd vooruit. Zy beweerden, en met regt, dat indien men gedoogd heeft de verlangens der toskaensche, modeensche en romeinse volkeren in te willigen, men hun kwalyk weigeren kan wat men anderen toestaet; dat de volkeren het regt bezitten hunne bestieringwyze te bepalen. Op hetzelfde grondbeginsel gesteund, komen Ferli, Ancona en verschillende andere steden beurtelings het oproeven uit te steken. Men ziet het, de revolutie begint reeds hare hoorens te toonen, en God weet hoe dit alles een einde gaet nemen. Altyd is het zeker dat de toestand der zaken onrustwekkend is. Een dagblad van Modena schryft dat het onwettig bestier hetwelk zich van dat hertogdom meester gemaakt heeft, een bevel komt te geven, waerby de jesuiten van vreemden oorsprong, maer eenige dagen tyd hebben om het land te ruimen. Daer ziet men klaerblykend den steert der omwenteling, die vooral eene wrak in het hert heeft tegen alles wat godsdienst raekt. Wat zullen de bondgenooten aenvangen, zy die de hand geleend hebben aen de kwaedwilligen; die eenen Garibaldi, beruchten vyand van het pauselyk bestier, onder hunne hulpgeenomen genomen hebben? Thans wordt de naem van Garibaldi, benevens dien van den franschen keizer gesteld; ja, diens oorlogfeiten schynen hem boven de

ren. Staet hy u niet aen, met betalen en elders te gaen, zult gy effen zyn.

— *Maer vrouw, zeide den Keizer, moet ik hier dan aen dien toog staen drinken? Ik ben moede, geeft my een tafeltje en eenen stoel om mynen stoop met gemak uit te drinken.*

— *Steveline! riep Kwaed Bette, trek eens dat drie-gepik-keld tafeltje uit en zet den stoop daerop: en gy, mynheer, daer staet eenen stoel achter u, gy kunt hem nemen om uwen stoop met gemak uit te blazen.*

De Keizer nam den stoel en zat neer.

Onder de kalanten, welke aen den toog stonden te drinken, was er eenen blauwverwer, met name Casper Perdoen, welke den Keizer vraagde: *Wat landsman zyt gy dan?*

— *Ik ben eenen Gentenaar, antwoordde den Keizer.*

— *Wel, zeide Casper, zonder uw kwalyk nemen, de Gentenaers zyn droeve duivels van volk. Ik was eens te Gent, vervolgd hy, en ik had den naem van de straet, waer ik wezen moest vergeten. Ik zag drie manen tegen elkander staen praten. Ik vraagde: zeg eens vrienden, langs wat kant moet ik gaen om op de Saterstaet te komen? Eenon van deze drie omziende; gaet altyd regt waer uwen neus wylt.*

— *Nogtans, zegde eenen anderen, die ook aen den toog stond, onze Keizer, die zich nu te Yperen bevind, is ook eenen Gentenaar, en niettegenstaende is hy eenen deugdeliken monark.*

— *Wel, zeide Karel, zyne oogen op de weerdin houdende, om hot en onbeleefd volk, byzonder tegen vreemdelingen te vinden, hoeft men zoo verre niet te gaen.*

Hierop vraagde den Keizer aen Kwaed Bette: *Vrouw hebt gy dezen avond iets te eten? Maekt my dan een avondmael gered, van het beste dat gy krygen kunt.*

— *Ja, ja, het is wel, zeide Kwaed Bette, men zal het beste voor u uitpluizen.*